

UCHWAŁA
Rady Naukowej Dyscypliny
Zootechnika i rybactwo
nr 5/09/2022
z dnia 19 września 2022 r.

w sprawie: nadania tytułu doktora *honoris causa* panu profesorowi dr. hab. Tomaszowi Marii Gruszeckiemu z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

§1

Rada Naukowa Dyscypliny *Zootechnika i rybactwo* na posiedzeniu obiegowym w dniu 19 września 2022 roku, podjęła uchwałę o nadaniu panu profesorowi dr. hab. Tomaszowi Marii Gruszeckiemu tytułu doktora *honoris causa*.

§2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wynik głosowania: 19 głosów „tak”, 0 „nie”, 3 „wstrzym.”.

Załącznik - Opinia Komisji Opiniodawczej w postępowaniu, powołanej przez Radę Naukową Dyscypliny, stanowi integralną część uchwały.

Przewodnicząca
Rady Naukowej Dyscypliny
Zootechnika i rybactwo
Szkudelska
prof. UPP dr hab. Katarzyna Szkudelska

Poznań, 12 września 2022 r.

Komisja Opiniodawcza

w postępowaniu o nadanie tytułu Doctora Honoris Causa

prof. dr. hab. Tomaszowi Gruszeckiemu

Opinia

o działalności i zasługach prof. dr. hab. Tomasza Gruszeckiego w związku z postępowaniem o nadanie tytułu Doktora Honoris Causa w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu

Komisja Opiniodawcza przedkłada Radzie Naukowej Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo opinię o działalności i zasługach prof. dr. hab. Tomasza Gruszeckiego, uzasadniającą przyznanie Panu Profesorowi tytułu Doktora Honoris Causa.

Opinię przygotowano na podstawie analizy całokształtu dorobku naukowego Kandydata oraz ocen recenzentów: prof. dr. hab. Tomasza Szwaczkowskiego z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, prof. dr. hab. Romana Niżnikowskiego ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie i prof. dr. hab. dr. h.c. Jędrzeja Jana de Pelikan-Krupińskiego z Instytutu Zootechniki – PIB w Krakowie.

Prof. dr. hab. Tomasz Gruszecki z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie jest wybitnym naukowcem i nauczycielem akademickim, który w okresie pięćdziesięcioletniej pracy naukowej wniósł imponujący wkład w rozwój polskiej zootechniki. Jego dorobek nie ogranicza się jedynie do ogromnej liczby prac naukowych publikowanych w znaczących czasopiśmie, ale jest także organizatorem i kreatorem nauki, promotorem i recenzentem w wielu postępowaniach o nadanie stopni i tytułów naukowych, wybitnym dydaktykiem, autorem podręczników akademickich i propagatorem wiedzy na forach krajowych i międzynarodowych.

Wszyscy recenzenci na początku swoich opinii zwięźle charakteryzują życiorys naukowy profesora Gruszeckiego, wskazując na konsekwentny rozwój zainteresowań i badań, dotyczących doskonalenia genetycznego i użytkowania owiec. Prof. Tomasz Szwaczkowski zwraca uwagę, że znakomicie ukierunkowane i jednocześnie kompleksowe przygotowanie do pracy naukowej pozwoliło Kandydatowi na podejmowanie ambitnych wyzwań badawczych dobrze rezonujących z trendami w nauce światowej. Wg prof. Jędrzeja Krupińskiego już od początku kariery naukowej prof. Tomasz Gruszecki szczególną uwagę przywiązywał do praktyki owczarskiej, która w owym czasie oczekiwała na nowe modele pracy hodowlanej i

aktywnie włączył się w ten nurt badań. W efekcie wieloletnich prac ze znaczącym udziałem Kandydata zostały wytworzone dwie nowe populacje owiec, dla których utworzono oddzielne rejestry, a obecnie księgi. Prof. Roman Niżnikowski analizując dorobek naukowy Kandydata wyróżnia główne obszary zainteresowań Kandydata z zakresu hodowli i chowu owiec i kóz od zagadnień immunogenetycznych, badania polimorfizmów białek surowicy krwi, fizjologicznych ich zmienności w różnych okresach życia, poprzez badania nad rozrodem, użytkowością wełnistą, mleczną i mięsną oraz jakością pozyskiwanych produktów, a ostatnio nad wykorzystaniem małych przeżuwaczy do wypasu ekstensywnego i ochrony krajobrazu. Wg profesora z przeglądu zainteresowań naukowych profesora Tomasza Gruszeckiego wynika wyjątkowa konsekwencja w realizowaniu programu badawczego, uwzględniająca nie tylko zakres prac wykonywanych w rodzimej jednostce, ale również doskonale pod względem merytorycznym dobranych staży naukowych, dzięki którym uzyskał poważne wsparcie metodyczne dla realizowania własnych założeń eksperymentalnych. Tak bogaty program działalności naukowej mógł zostać zrealizowany tylko dzięki cechom charakteru wyrażającymi się w formie ogromnej aktywności i pracowitości, ale również wybitnej umiejętności organizacji zespołów badawczych, jak też ich precyzyjnym kierowaniem. W efekcie osiągnięto wiele efektów poznawczych, zastosowanych w praktyce oraz wielokrotnie nagradzanych. Wg Prof. Tomasza Szwaczkowskiego na szczególne podkreślenie zasługuje udział prof. Tomasza Gruszeckiego w zastosowaniu technik ultrasonograficznych do przyżyciowego szacowania składu tkankowego. Kandydat był pionierem tych przedsięwzięć w Polsce, organizując w 1995 roku specjalistyczne warsztaty ultrasonograficzne, w których uczestniczyli przedstawiciele wszystkich jednostek naukowych, w których prowadzone były badania z zakresu hodowli i chowu owiec. Należy to postrzegać jako wielki wkład profesora Gruszeckiego w rozwój polskiej zootechniki, co zaowocowało materializacją profili badawczych wielu adeptów z różnych ośrodków naukowych (w tym ze środowiska poznańskiego). Prof. Jędrzej Krupiński do szczególnie interesujących badań prowadzonych przez Kandydata zalicza prace z zakresu użytkowości mięsnej, dotyczące zawartości kwasów tłuszczowych w tkance mięśniowej jagniąt różnych genotypów owiec, koźląt oraz jeleni. Innym wyróżnionym przez Profesora obszarem badań Kandydata jest Jego zaangażowanie w prace nad wykorzystaniem małych przeżuwaczy w ochronie przyrody. Prof. Tomasz Gruszecki był prekursorem nawiązania ścisłej współpracy ze specjalistami związanymi z ochroną środowiska, co zaowocowało stworzeniem interdyscyplinarnego zespołu badawczego zrzeszającego specjalistów z różnych dziedzin. Badania zespołu wykazały możliwość wykorzystania zwierząt w ochronie szeroko rozumianego środowiska przyrodniczego, pielęgnacji krajobrazu, produkcji żywca jagnięcego

w warunkach ekstensywnego chowu w rejonach objętych programem zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

Wg Prof. Jędrzeja Krupińskiego niekwestionowany jest wkład prof. Tomasza Gruszeckiego w niezwykle ważne dla zootechniki zagadnienie, jakim jest ochrona zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich. Kandydat aktywnie uczestniczył w grupie roboczej ds. ochrony zasobów genetycznych owiec, szczególnie owcy uhruskiej, a także restytucji rodzimej rasy kozy sandomierskiej. Prof. Tomasz Szwaczkowski z uznaniem podkreśla wysiłki Kandydata w utrzymanie bioróżnorodności. Włączenie owcy uhruskiej do programu ochrony zasobów genetycznych niewątpliwie zapobiegło wyginięciu tej rasy. Innym sukcesem jest ochrona rodzimej rasy kozy sandomierskiej.

Prof. Tomasz Gruszecki wyniki swoich badań opublikował w ponad 500 opracowaniach naukowych, w tym ponad 190. oryginalnych pracach twórczych. Ponadto jest współautorem 9. podręczników.

Wielce znaczący jest wkład prof. Tomasza Gruszeckiego w kształcenie kadr naukowych dla polskiej zootechniki, na co zwracają uwagę wszyscy recenzenci. Profesor jest cenionym recenzentem zarówno dorobku naukowego, jak artykułów dla czasopism krajowych i zagranicznych. Jego recenzje są bardzo rzeczowe i wnoszą wiele wartości do ocenianych prac. Prof. Jędrzej Krupiński pisze, że Kandydat jako uznany specjalista i autorytet łącznie wykonał na zlecenie rad wydziałów, CK, RDN i redakcji czasopism ponad 400 recenzji w tym: 6 recenzji dorobku na tytuł profesora (na zlecenie rad wydziałów), 17 opinii dotyczących wniosków o tytuł (na zlecenie CK lub RDN), 4 recenzje w postępowaniu o nadanie stanowisk profesora, 12 recenzji dorobku kandydatów ubiegających się o stopień doktora habilitowanego, 7 recenzji wydawniczych rozpraw habilitacyjnych, 22. recenzje rozpraw doktorskich. Prof. Roman Niznikowski podkreśla także recenzowanie ponad 350. publikacji dla polskich i zagranicznych czasopism naukowych, a także ponad 30. krotne przewodniczenie komisjom habilitacyjnym w ramach prac w CK oraz RDN). Wg profesora ogromne zaangażowanie we współpracę z różnymi ośrodkami świadczy o wybitnej pozycji Kandydata w środowisku naukowców nie tylko związanym z owczarstwem i koziarstwem, ale również, a może przede wszystkim z zootechniką.

Prof. Tomasz Gruszecki jest doskonałym dydaktykiem, nauczycielem akademickim, który cieszy się dużym autorytetem w środowisku akademickim. Jest autorem wielu programów nauczania w macierzystej Uczelni, a także aktywnie uczestniczył w opracowaniu polskich programów kierunku zootechnika. Prof. Jędrzej Krupiński podkreśla działalność dydaktyczną Kandydata o zasięgu międzynarodowym m.in. poprzez czynny udział w

programie Tempus. Jest chętnie wybierany przez studentów na opiekuna prac dyplomowych. Był opiekunem w realizacji 105. prac magisterskich i inżynierskich. Prof. Tomasz Szwaczkowski podkreśla, że dobrym podsumowaniem rozległej i efektywnej działalności dydaktycznej Kandydata jest przyznanie przez studentów wyróżnienia „Homo didacticus”.

Wszyscy recenzenci uwypuklają wybitny udział Prof. Tomasza Gruszeckiego w pracach organizacyjnych na rzecz własnej Uczelni oraz krajowego środowiska zootechników. Pełnił szereg istotnych funkcji. Był m.in. dwie kadencje dziekanem, dwie kadencje prodziekanem macierzystego wydziału, dyrektorem i wicedyrektorem instytutu, członkiem Centralnej Komisji ds. Stopni Naukowych i Tytułu, wiceprezesem Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, wiceprzewodniczącym Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk. Obecnie jest członkiem Rady Doskonałości Naukowej.

W uznaniu szczególnych osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych prof. Tomasz Gruszecki był wielokrotnie nagradzany i wyróżniany. Otrzymał m.in. Złoty i Srebrny Krzyż Zasługi, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Medal im. Profesora Tadeusza Vetulaniego oraz liczne wyróżnienia branżowe.

W podsumowaniu recenzji recenzenci jeszcze raz podkreślają wartość dorobku naukowego i dydaktycznego Kandydata oraz wielkie zasługi organizacyjne, które stawiają Go w gronie wybitnych uczonych w dyscyplinie zootechnika i rybactwo. Prof. Tomasz Szwaczkowski pisze, że z analizy całokształtu dorobku wyłania się wizerunek uczonego o szerokich horyzontach intelektualnych, niekwestionowanych osiągnięciach naukowych, a nade wszystko wielkim autorytecie zarówno w środowisku naukowym, jak wśród zootechników praktyków. Prof. Jędrzej Krupiński podkreśla, że szeroka działalność Kandydata, Jego osobista kultura, zawsze wyważone sądy i opinie spotykały się z akceptacją społeczności akademickiej, nie tylko własnej uczelni, ale całego środowiska. Prof. Roman Niznikowski wysoko oceniając dorobek naukowy prof. Tomasza Gruszeckiego podkreśla, że jest osobą niezwykle kontaktową, koleżeńską i lubianą. Potrafił wytworzyć wokół siebie atmosferę niezwykle życzliwości i serdeczności w stosunku do każdego, kto oczekiwał porady czy pomocy.

Wszyscy recenzenci w zakończeniu swoich opinii jednomyślnie popierają wniosek o nadanie prof. Tomaszowi Gruszeckiemu najwyższej godności akademickiej – tytułu doktora Honoris Causa.

Na podstawie całokształtu osiągnięć oraz na podstawie przedłożonych recenzji, wyrażających jednomyślnie najwyższe uznanie dla całokształtu dorobku i dokonań Kandydata, Komisja Opiniodawcza jednomyślnie, na podstawie głosowania obiegowego, wnioskuję do Rady Naukowej Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo o podjęcie dalszych czynności w

postępowaniu o nadanie prof. dr. Tomaszowi Gruszeckiemu tytułu Doctora Honoris Causa
Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Za Komisję
Przewodniczący
Prof. dr hab. Leszek Nogowski